

## ความรุนแรงของวัยรุ่นกับการปฏิรูปการศึกษา

เมื่อเร็วๆ นี้ มีเรื่องที่ทำให้เกิดความสนใจไปตามๆ กัน ที่นักเรียนวัยรุ่นยิงเพื่อนนักเรียนที่ปากพนัง นครศรีธรรมราช และอีกคนหนึ่งแฉกพัฒนาการที่ยิงยายและลุงของอดีตแฟนสาวและยิงตัวตาย เคยคิดกันบ้างไหมว่าการศึกษายิ่งมีอยู่ในโลกอย่างปัจจุบันเป็นต้นเหตุของวิกฤติการณ์ในชีวิตและสังคม กันทั่วไปหมดทั้งโลก เพราะเป็นการศึกษาที่ทอดทิ้งชีวิตไปเอา “วิชา” เป็นตัวตั้ง ชีวิตกับการศึกษาแยกกันไป ชีวิตก็อย่างหนึ่ง การศึกษาก็อย่างหนึ่ง โดยการศึกษาไปเอา “วิชา” เป็นตัวตั้ง เช่นว่า เรียนวิชาอะไร ใช้ตำราอะไร สอบวิชาอะไร จบวิชาอะไร เป็นวิชาไปหมด ทอดทิ้งให้ชีวิตระหกระเหินและวิกฤติ

ในท่ามกลางโลกที่ซับซ้อน สับสน เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว บุคคลที่ไม่เรียนรู้โดยเอาชีวิตและความเป็นจริงเป็นตัวตั้ง จะเผชิญกับความเป็นจริงของชีวิตและสังคมอันซับซ้อนได้อย่างไร วิกฤติการณ์ในชีวิตและสังคมในปัจจุบันเกิดจากความไม่สามารถเผชิญสถานการณ์ที่เป็นจริง เนื่องจากการศึกษาที่พรากมนุษย์ไปจากความเป็นจริงของชีวิตและสังคมไปเอา “วิชา” เป็นตัวตั้ง

เราคุ้นเคยกับการศึกษาที่เอา “วิชา” เป็นตัวตั้งจนไม่ได้คิดว่าการศึกษาแบบนั้นแหละที่นำความหายนะมาสู่มนุษย์ มนุษย์จะไม่หายวิกฤติถ้าไม่ปฏิรูปการศึกษาให้ถูกต้อง โดยเปลี่ยนฐานความรู้จากตำรา มาเป็นฐานความรู้จากการปฏิบัติจริงในชีวิต ความจริงในชีวิตอย่างหนึ่งคือความผิดหวัง เด็กๆ จะต้องเรียนรู้ให้มีทักษะในการเผชิญกับความผิดหวังด้วยปัญญา ไม่ใช่ไม่เคยผิดหวังและเมื่อผิดหวังแล้วก็ทำเป็นแต่ฆ่าคนอื่นเท่านั้น

ย้ายการศึกษาให้มาอยู่ที่เดียวกับชีวิตคือการปฏิรูปการศึกษาที่แท้จริง เพื่อให้มีปัญหาและทักษะในการอยู่ร่วมกัน ด้วยสันติ ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และระหว่างมนุษย์กับสรรพธรรมชาติทั้งปวง สันติคือสุขภาวะ

ประเวศ วะสี